

УДК 336.095

Кулай А., к.е.н.

Троцька В., студентка

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ЗНАЧЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ У ФОРМУВАННІ ФІНАНСОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЇ

Соціально-економічний розвиток будь-якої території повинен супроводжуватись нарощенням її територіальних фінансових ресурсів, адже ефективність управління процесами формування та використання фінансових ресурсів території – це запорука сталого економічного розвитку території. Сьогодні дослідження проблеми економічного розвитку території набуває особливого значення і є умовою ефективного здійснення соціально-економічних перетворень в межах регіону і всієї країни загалом. В останні роки в Україні набули великої актуальності проблема нестачі фінансових ресурсів в органів місцевого самоврядування та нестабільність їхніх доходних джерел. За таких умов серйозним чинником стабілізації економічної ситуації в Україні має стати ефективне формування місцевих бюджетів, здатне перетворити територіальні громади з дотаційних на суб'єкти, які самостійно, за рахунок власних доходів, спроможні розв'язувати будь-які соціально-економічні проблеми. У розвинених країнах світу територіальні громади, котрі опираються на власні фінанси, є стабілізатором соціально-політичного ладу та фінансово-економічної ситуації в державі.

Соціально-економічний розвиток території в значній мірі залежить від наявності та раціонального використання територіальних фінансових ресурсів. Однак, зазвичай, ключовою проблемою у фінансах є дефіцит фінансових ресурсів, тому основним завданням фінансової політики держави є створення умов для їх зростання [5]. Однією із причин обмежень у забезпеченні фінансовими ресурсами місцевих органів самоврядування є надмірна централізація бюджетних коштів у Державному бюджеті України у зв'язку з чим переважна частина коштів підлягає щорічному перерозподілу між державним і місцевими бюджетами.

Адміністративно-територіальні одиниці сьогодні відчувають значну потребу у власних територіальних фінансових ресурсах. Сьогодні перерозподіл ресурсів здійснюється на користь найменш забезпечених територій за рахунок самодостатніх територій, це приводить до утримання і зниження рівня зусиль органами місцевого самоврядування із самовідтворення ресурсної бази, ефективності управління власними засобами, а також суперечить поняттю «справедливості» [2]. Важливим і основним чинником в питаннях перерозподілу бюджетних коштів є міжбюджетні трансферти місцевим бюджетам із державного бюджету, які мають на сьогодні доволі складні і не зовсім прозорі механізми їх формування і перерозподілу [1].

Для розв'язання цих проблем постає необхідність створення умов для оптимальної економічної самостійності регіонів, вжиття організаційних, правових та економічних заходів для забезпечення ефективного регулювання процесів регіонального розвитку країни й координації міжрегіональних зв'язків, тобто опрацювання засад продуманої регіональної бюджетної політики [3] в основі якої мають бути власні повноваження місцевих органів самоврядування, які забезпечувалися відповідними фінансовими ресурсами відповідно до норм міжнародного права та світового досвіду організації місцевого самоврядування.

В системі механізмів фінансового забезпечення місцевого самоврядування важливу роль мають відігравати розширення їх прав і реальних можливостей впливу на формування територіальних ресурсів включаючи систему місцевих внутрішніх і зовнішніх запозичень. Досвід розвинених країн свідчить, що місцеві органи влади не можуть нормально функціонувати, не випускаючи муніципальні облігаційні позики. Місцеві облігації є одним із головних інструментів, який дає можливість забезпечити грошовими коштами спорудження

та утримання ряду об'єктів, функціонування яких має важливе значення для даної місцевості, а також для фінансування місцевих проектів [4].

Таким чином, вирішення цілого комплексу проблем стосовно формування і використання територіальних фінансових ресурсів значною мірою визначило б розширення економічної самостійності регіонів України. Наскільки фінансово забезпечені адміністративно-територіальні одиниці, залежить стабільність і незалежність усієї держави. Забезпечення соціально-економічного розвитку територій у значній мірі залежить від рівня його фінансової спроможності. Отже, підвищення рівня соціально-економічного розвитку території на основі розробки нових механізмів забезпечення його фінансової спроможності територіальними фінансовими ресурсами визначатиме забезпечення соціально-економічного розвитку території.

Література

1. Вахович І. М., Камінська І. М. Фінансова спроможність регіону: діагностика та механізми забезпечення/ І. М. Вахович, І. М. Камінська // Економічний форум. – 2011. – № 3.
2. Григоренко В. О. Значення фінансових ресурсів у формуванні фінансового потенціалу території /В. О. Григоренко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http ://www.conf.dsfa.edu.ua](http://www.conf.dsfa.edu.ua).
3. Клівіденко Л. М. Місцеві фінансові ресурси – основа самостійності місцевих органів влади / Л. М. Клівіденко//Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. Випуск 5.
4. Нехайчук Д. В., Чос Є. О. Фінансові ресурси місцевих органів влади / Д. В. Нехайчук, Є. О. Чос // Проблемы материальной культуры.
5. Свірський В. С. Теоретичний аналіз взаємозв'язку понять «фінансові ресурси» і «фінансовий потенціал» / В. С. Свірський // Інноваційна економіка.